

### U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. D., advokátom vo V., proti žalovaným **1/ T.**, bývajúcemu v K., **2/ A.**, bývajúcej v K., **o ochranu vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10 C 791/92, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. marca 2005 sp. zn. 12 Co 251/03, takto

### r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 10. marca 2005 sp. zn. 12 Co 251/03 v časti, ktorou zmenil rozsudok Okresného súdu Trebišov zo 6. mája 2003 č.k. 10 C 791/92-196 vo výrokoch o povinnosti žalovaných zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne a umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov tak, že v tejto časti žalobu zamietol, **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trebišov (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 6. mája 2003 č.k. 10 C 791/92-196 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa akýchkoľvek terénnych úprav, ktoré ohrozujú nehnuteľnosť žalobkyne na parc. č. X. k. ú. K. a ktoré spôsobujú stekanie vôd na pozemok žalobkyne. Žalovaným 1/, 2/ uložil tiež povinnosť zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne parc. č. X. k. ú. K., pričom zostávajúcu časť nároku vylúčil na samostatné konanie. Žalovaným 1/, 2/ uložil ďalej povinnosť zdržať sa umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov žalobkyne a v blízkosti okna jej rodinného domu na parc. č. X. k. ú. K.. Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť odstrániť železnú konštrukciu z vlnitého plechu z parcely žalobkyne na vlastné náklady do 30 dní od právoplatnosti rozsudku; v časti odstránenia tienidla s konštrukciou pred okna rodinného domu žalobkyne návrh zamietol. Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť odstrániť rastliny, trvalé porasty z bezprostrednej blízkosti

rodinného domu žalobkyne č. súpisné X. v K. do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť strpieť vstup žalobkyne na pozemok parc. č. X. (X.) k. ú. K. za účelom vykonania stavebných úprav na dome č. súpisné X. v K. v rozsahu opravy zvislej izolácie základu a obvodového muriva rodinného domu v lehote do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku s tým, že žalobkyňa je povinná oznámiť vstup na pozemok – parc. č. X. k. ú. K. patriaci žalovaným najmenej 3 dni vopred a po ukončení prác pozemok uviesť do pôvodného stavu. Nároky žalobkyne v bode 5 a 6 petitu (návrhu) vylúčil na samostatné konanie. Žalovaným 1/ a 2/ uložil spoločne a nerozdielne zaplatiť na trovách konania 16 458 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania uzavrel, že žalovaní nad mieru primeranú pomerom obťažujú žalobkyňu tým, že upravili výšku pôvodného terénu, čo spôsobuje ako jedna z príčin vlhnutie obvodového muriva domu žalobkyne v dôsledku zmeny vodných pomerov v zemi. Taktiež porasty vysadené v bezprostrednej blízkosti primurovky spôsobujú zvýšenú vlhkosť pri obvodovom murive. Samotné zvýšenie terénu má za následok zasypanie múrika, ktorý je žalobkyňou urobený zo strany pozemku žalovaných, v dôsledku čoho dochádza taktiež k zvyšovaniu vlhkosti a odprskávaniu dažďovej vody, čo zvyšuje vlhnutie obvodového muriva. Preto súd uložil žalovaným zdržať sa akýchkoľvek terénnych úprav, ktoré by naďalej mohli ohrozovať nehnuteľnosť žalobkyne a spôsobiť zvýšené zatekanie vôd na jej pozemok. Pretože terénne úpravy ako aj vysadenie rastlín v bezprostrednej blízkosti domu žalobkyne ohrozujú jej rodinný dom, uložil žalovaným aj povinnosť zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne. Pri ohliadke bolo zistené, že pred oknom domu žalobkyne smerujúcom na pozemok žalovaných bola železná konštrukcia s vlnitým plechom, pričom konštrukcia v čase rozhodovania súdu bola odstránená, uložil preto žalovaným povinnosť zdržať sa umiestnenia konštrukcie na hranici pozemku žalobkyne a v blízkosti okna jej rodinného domu na parc. č. X. k. ú. K.. Uloženie povinnosti žalovaným odstrániť rastliny a trvalé porasty z blízkosti rodinného domu žalobkyne odôvodnil tým, že tieto rastliny a porasty spôsobujú zvyšovanie vlhkosti obvodového muriva. Vylúčenie časti nárokov (návrh v časti) na samostatné konanie považoval za potrebné z dôvodu, že vo veci bude treba ešte vykonať znalecké dokazovanie. Výrok o trovách konania odôvodnil neúspešnosťou žalovaných v konaní.

Krajský súd v Košiciach (odvolací súd) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 10. marca 2005 sp. zn. 12 Co 251/03 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo výroku, ktorým bola žalovaným uložená povinnosť zdržať sa terénnych úprav ohrozujúcich nehnuteľnosť žalobkyne. Rozsudok súdu prvého stupňa zmenil vo výrokoch o povinnosti žalovaných zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne a umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Ďalej zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaných strpieť vstup na svoj pozemok tak, že žalovaní sú povinní strpieť vstup žalobkyne s potrebným počtom pracovníkov na pozemok parc. č. X. (X.) k. ú. K. za účelom vykonania stavebných úprav na rodinnom dome č. s. X. v K. v rozsahu opravy zvislej izolácie základu a obvodového muriva rodinného domu, a to najneskôr do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že žalobkyňa je povinná oznámiť vstup na pozemok žalovaným najmenej 3 dni pred začatím stavebných úprav a po ukončení prác pozemok uviesť do pôvodného stavu. Odvolací súd odmietol odvolanie proti výrokom, ktorými časti nárokov (návrhu) boli vylúčené na samostatné konanie a proti výroku, ktorým v časti žaloba bola zamietnutá. V ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku vo vzťahu k svojmu meniacemu výroku, ktorým žalobu zamietol v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaných zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne a umiestnenia konštrukcie na hranice pozemkov, uviedol, že nárok žalobkyne posúdil súd prvého stupňa podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré posúdenie však prichádza do úvahy iba vtedy, ak už k porušeniu práva došlo. Ak k porušeniu práva nedošlo, ale je podávaná žaloba z dôvodu vážneho ohrozenia práv žalobkyne, ktorými dôvodmi žalobkyňa odôvodňuje oba nároky, je potrebné ich posudzovať podľa § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Povinnosťou žalobkyne potom bolo preukázať, že jej hrozí škoda, resp. ide o vážne ohrozenie, ktoré odôvodňuje právo domáhať sa vhodného a primeraného opatrenia smerujúceho k odvráteniu hroziaceho nebezpečenstva. Ochrana podľa uvedeného ustanovenia sa poskytuje iba proti hroziacej škode, a to škode vážnej, proti hroziacej ujme na zdraví alebo majetku. Žalobkyňa však „nepreukázala, že jej hrozí vážna škoda, dokonca ani netvrdila existenciu hrozby vážnej škody v súvislosti s týmito nárokmi“. „Navyše domáhala sa uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa činnosti, a to vysádzania porastov na jej pozemku, ktorá povinnosť už vyplýva zo zákona“. Na základe takejto úvahy dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia ohľadom tejto časti žaloby nerozhodol správne; preto v tejto časti napadnutý rozsudok podľa § 220 ods. 1 O.s.p. zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Rozsudok odvolacieho súdu v jeho výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch o povinnosti žalovaných zdržať sa vysádzania porastov na pozemku žalobkyne a umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov tak, že v tejto časti žalobu zamietol, napadla dovolaním žalobkyňa, domáhajúc sa jeho zrušenia. Namietala predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Uviedla, že v danej veci nejde o uplatnenie nároku na náhradu škody, v žalobe nežiadala prijatie vhodných opatrení na odvrátenie hroziacej škody, ale ide tu o žalobu na ochranu vlastníckeho práva pred nežiaducimi zásahmi zo strany žalovaných, ktoré sa už vykonali, trvajú a hrozí ich opakovanie. Žalobou podľa § 417 Občianskeho zákonníka je možné sa domáhať iba zákazu zásahov, ktoré ešte len hrozia, zatiaľ čo žalobou podľa § 126 Občianskeho zákonníka je možno sa v zásade domáhať zákazu zásahov už vykonaných, ktoré trvajú alebo u ktorých hrozí opakovanie. S poukazom na rozsiahlu judikatúru a skutkový stav veci zdôraznila, že zo strany žalovaných došlo k porušeniu zákonných zákazov a že žalovaní neoprávnené zasahovali do jej vlastníckeho práva. Uviedla, že na jej pozemku a v bezprostrednej blízkosti boli vysadené trvalé porasty, ktoré medzičasom boli zo strany žalovaných odstránené a neskôr potom znovu vysadené. Rovnako ako uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa vysádzania porastov na jej pozemku považovala za dôvodné aj uplatnenie žalobného návrhu v časti uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov.

V dovolaní žalobkyňa okrem už spomenutého dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) uviedla aj dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p., t.j. že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. a že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietala konkrétne vadu podľa § 237 písm. c/ O.s.p., t.j. že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený. Ďalej namietala pochybenie odvolacieho súdu, ktoré videla v tom, že neodmietol odvolanie žalovaných. Tvrdila, že odvolanie, ktoré bolo doručené na súd 21. júla 2003, neobsahovalo, v akom rozsahu sa rozsudok napáda, čoho sa odvolateľ domáha a dôvody, preto ako odvolanie bez zákonom požadovaných náležitostí malo byť takéto odvolanie žalovaných odmietnuté. Vytýkala ďalej s poukazom na v spise sa nachádzajúce plnomocenstvá pre JUDr. J. a JUDr. F. zastúpenie žalovaných, keď nesúhlasila so záverom odvolacieho súdu, že žalovaní na základe plnej moci z 8. apríla 2003 boli v konaní zastúpení JUDr. F., ktorý substitučným plnomocenstvom z 10. februára 2005 (so súhlasom žalovaných udeleným 8. apríla 2003) poveril na zastupovanie JUDr. J..

Žalovaní 1/ a 2/ podali k dovolaniu podrobné vyjadrenie, z obsahu ktorého vyplýva, že s postupom žalobkyne nesúhlasia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti je treba zrušiť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p., dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má procesnú formu rozsudku. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. je v predmetnej veci (proti napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu) daná, lebo tu ide o rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z tých dôvodov, ktoré sú taxatívne uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p. Dovolanie môže byť podané iba z dôvodu, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali tieto vady za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z toho že v prípade týchto dvoch výrokov súdu prvého stupňa (ktorý vec posúdil podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka) takéto uplatnenie nároku (vyhovenie žalobe v tejto časti) prichádza do úvahy len vtedy, ak už k porušeniu práva došlo. Ak k porušeniu práva nedošlo, ale je žaloba podávaná

z dôvodu vážneho ohrozenia práv žalobkyne, je potrebné vec posudzovať podľa § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. „V danom prípade však žalobkyňa v súvislosti s týmito dvoma nárokmi nepreukázala, že jej hrozí vážna škoda, dokonca ani netvrdila existenciu hrozby vážnej škody v súvislosti s týmito nárokmi, navyše domáhala sa uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa činnosti, a to vysádzania porastov na jej pozemku, ktorá povinnosť už vyplýva zo zákona, pretože žalobcovia nie sú vlastníkami pozemku žalovanej“ (poznámka dovolacieho súdu: pri takomto ostatnom označení oboch strán sporu ide o zjavnú chybu v písaní v rozsudku, keď z kontextu je celkom jasné, že odvolací súd mal na mysli žalovaných a žalobkyňu) „a preto nemajú oprávnenie nakladať s týmto pozemkom, ani na ňom vysádzať porasty“, uviedol odvolací súd. Dospel preto k záveru, že v tejto časti je treba rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v otázke posúdenia jej žalobného návrhu podľa § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzujú právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, ktoré je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci, je preskúmať, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho správne interpretoval.

Podľa § 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka, komu škoda hrozí, je povinný na jej odvrátenie zakročiť spôsobom primeraným okolnostiam ohrozenia.

Ak ide o vážne ohrozenie, ohrozený má právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody (§ 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov

hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikat' na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

Odvolačí súd v posudzovanej veci vychádzal z toho, že hoci žalobkyňa „ani netvrdila existenciu hrozby vážnej škody v súvislosti s týmito nárokmi“ (strana 10 rozsudku), tieto nároky (žalobu v tejto časti) bolo treba posúdiť podľa § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka; a keďže podmienky tohto ustanovenia žalobkyňa nenaplnila – nepreukázala existenciu hrozby vážnej škody, v napadnutej časti žalobný návrh zamietol.

Opatrenie k odvráteniu škody podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka možno uložiť iba v prípade, že vznik škody iba hrozí a (zároveň) ide o vážne ohrozenie (majetku alebo zdravia ohrozeného). Ak došlo k neoprávnenému zásahu tzv. imisiami, je prostriedkom ochrany uloženie povinnosti zdržať sa vymedzeného rušenia podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že je na samotnom povinnom (rušiteľovi) učiniť také konkrétne opatrenia, aby splnil súdom mu uloženú povinnosť a zamedzil obťažovaniu alebo ohrozovaniu výkonu práv susedného vlastníka. V tomto druhom prípade už nejde o preventívnu, ale o represívnu ochranu, a to proti už jestvujúcemu (nie teda iba hroziacemu) rušeniu.

Odvolačí súd sa pri svojom právnom posudzovaní veci (žalobného návrhu v dotknutej časti) obmedzil iba na porovnanie, či na skutkový stav veci je možno aplikovať úpravu Občianskeho zákonníka zakotvenú v jeho § 127 ods. 1 alebo úpravu obsiahnutú v jeho § 417 ods. 2, a celkom prehliadol (ponechal stranou), že vzhľadom na žalobkyňou požadované uloženie povinnosti žalovaným *zdržať sa vysádzania porastov na jej pozemku*, uplatnený nárok mal posúdiť podľa naň sa vzťahujúceho právneho režimu, o ktorom nepochybne aj vedel (výslovne uvedúc, že takáto povinnosť vyplýva žalovaným zo zákona), avšak príslušné právo – zákonnú úpravu (§ 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka) konkrétne neuviedol a neaplikoval.

Vlastníckou žalobou podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno sa domáhať *zákazu zásahov* rušiteľom už vykonaných, ale aj *zákazu zásahov*, ktoré trvajú alebo zásahov, *ktorých opakovanie iba hrozí*. Teda nie je potrebné, aby daný zásah už nastal, stačí už hrozba opakovania. Na rozdiel od uvedeného, v ustanovení § 417 Občianskeho zákonníka poskytuje zákonodarca súdnu ochranu iba proti hroziacej škode, a to škode vážnej. V ustanovení § 126 Občianskeho zákonníka však poskytuje zákonodarca vlastníkovi ochranu pred akýmkoľvek zásahom. Preto v prípadoch, ak vlastníkovi veci hrozí ujma, ktorú nemožno zahrnúť pod pojem vážneho ohrozenia škodou, bude prípustná žaloba podľa § 126 Občianskeho zákonníka aj ako žaloba preventívna. V danom prípade ide o tzv. zapieraciu (negatívnu) žalobu. Jej podstatou je, že vlastník sa domáha ochrany proti zásahom do jeho vlastníckeho práva, ktoré spočívajú v inom rušení než v neoprávnenom zadržovaní jeho veci (ochranu proti neoprávnenému zadržovaniu veci poskytuje iná vlastnícka žaloba – žaloba vindikačná). Takýto neoprávnený zásah, proti ktorému žaloba smeruje, však nemusí trvať stále. Nie je vylúčené, ako to ustálila už v minulosti súdna prax – judikatúra (porovnaj R 65/1972), úspešne podať zapieraciu žalobu aj po jedinom rušivom čine, ktorý nezanechal následky, pretože nemožno vylúčiť, že by žalobcovi nehrozilo opakovanie takéhoto činu.

V § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka je daná úprava susedského práva, úprava vzťahov vlastníka a tretích osôb pri užívaní veci, pokiaľ ide o účinky užívania veci na tieto osoby – ide tu o *obmedzenie vlastníckeho práva* zákonnou úpravou. Žaloby z imisií predstavujú osobitný prípad negatívnych žalôb, ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka je treba považovať za osobitnú úpravu v pomere k ustanoveniu § 126 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd v danej právnej veci nezvážil, že uplatnený nárok žalobkyne, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa vysádzania porastov na jej pozemku, bolo treba posúdiť nie podľa § 417 ods. 2, ale podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže v takomto prípade žalobkyňa sa domáha preventívnej ochrany, a to z titulu svojho vlastníckeho práva.

Návrh žalobkyne v časti požadujúcej uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa umiestnenia konštrukcie na hranici pozemkov odvolací súd taktiež posúdil nesprávne; nešlo ani tu o žalobu podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá by smerovala k odvráteniu hroziacej vážnej škody, ale o negatívnu žalobu.

Záver odvolacieho súdu o neopodstatnenosti žaloby v napadnutej zmeňujúcej časti, ktorý je založený na právnom názore, že žalobkyňou požadovaná ochrana je nedôvodná, pretože nepreukázala hroziacu vážnu škodu na zdraví alebo majetku, nie je teda správny.

Dovolací súd nezistil existenciu niektorej z procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia a sú vymenované v § 237 O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a ani inú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), hoci takéto vady dovolateľka namietala.

Vada uvedená v § 237 písm. c/ O.s.p. (účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený), ktorú v dovolaní namietala žalobkyňa, predstavuje dovolací dôvod, ktorý sa môže vyskytnúť len u fyzickej osoby. Je založená na tom, že účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a - za tohto stavu - nebol riadne zastúpený. Plnoletá fyzická osoba, pokiaľ nebola zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo nebola v tejto spôsobilosti obmedzená, môže pred súdom ako účastník konania samostatne konať, teda má procesnú spôsobilosť v tom istom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Z obsahu spisu nie je ničím doložené, že by u niektorého účastníka konania došlo k zbaveniu spôsobilosti na právne úkony, resp. že by niektorý účastník konania v tejto spôsobilosti bol obmedzený, t.j. že by jestvovala vada podľa § 237 písm. c/ O.s.p. (nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania). So zreteľom na uvedené preto dovolací súd uzavrel, že konanie pred súdmi nižších stupňov procesnou vadou uvedenou v § 237 písm. c/ O.s.p. postihnuté nebolo.

Pokiaľ dovolateľka namietala, že odvolací súd pochybil, keď odvolanie žalovaných 1/, 2/ neodmietol (pretože podané odvolanie pred jeho doplnením nemalo všetky zákonom požadované náležitosti, resp. z dôvodu, že odvolanie podala osoba neoprávnená), tak žiadna z týchto námietok dovolateľky neobstojí. Odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku súdu prvého stupňa zo 6. mája 2003 č.k. 10 C 791/92-196 bolo podané 19. júla 2003 na pošte (na začaté konanie o odvolaní sa preto vzťahovalo právo platné do 31. augusta 2003 – porovnaj § 372i ods. 3 O.s.p.). V podanom odvolaní žalovaní uviedli, že sa zaväzujú pre zložitnosť zaobstarania dôkazov odvolanie zdôvodniť do 60 dní. Z jeho obsahu, v ktorom sa cituje výroková časť rozsudku súdu prvého stupňa a uvádza, že proti tomuto rozsudku žalovaní podávajú prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, je treba vyvodiť, že žalovaní svojím odvolaním napadli celý vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa. Podaním, ktoré došlo

na súd prvého stupňa 8. októbra 2003, žalovaní doplnili toto odvolanie o odôvodnenie a navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V danom prípade išlo o rozhodovanie o odvolaní podanom do 1. septembra 2003 (dovtedy účinné znenie § 205 ods. 3 O.s.p. umožňovalo bez súhlasu súdu meniť odvolacie návrhy a odvolacie dôvody aj po uplynutí lehoty na odvolanie; podľa dovtedy účinného znenia § 205 ods. 4 O.s.p. len do uplynutia lehoty na odvolanie mohol odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda). Ustálená súdna prax vyvodila, že ak je z odvolania jasné, ktorý rozsudok a v akom rozsahu sa napáda a čoho sa dovolateľ domáha, neuvedenie dôvodov odvolania nezakladá nemožnosť vecného preskúmania prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 109/99). Táto prax tiež vyvodila, že ak odvolací súd podľa § 43 ods. 2 v spojení s § 211 O.s.p. odvolacie konanie zastaví pre nesplnenie zákonných podmienok upravujúcich náležitosti odvolania, hoci odvolanie nemá nedostatky brániace v pokračovaní konania, odníme účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 104/96). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 7/97 uviedol, že dôvodom pre odmietnutie vecného preskúmania napadnutého rozhodnutia nemôže byť okolnosť, že v odvolaní sa neuvádza, v čom konkrétne spočíva nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 202/2004 (riešiaci už dopad nepochybne rigoróznejšej úpravy Občianskeho súdneho poriadku účinnnej od 1. septembra 2003) argumentoval, že pokiaľ sa v odvolaní vyskytne vada spočívajúca v absencii odvolacích dôvodov, je povinnosťou súdu vyzvať odvolateľa na jej odstránenie, pričom lehotu na odstránenie vady určuje vo výzve súd (§ 43 ods. 1 v spojení s § 211 O.s.p.) a neurčuje ju samo plynutie odvolacej lehoty. Ak k odstráneniu vady odvolania dôjde do rozhodnutia odvolacieho súdu, je právne významné, že v čase jeho rozhodovania (§ 154 ods. 1 O.s.p.) je vada odstránená, pričom je irelevantné, či k jej odstráneniu došlo po súdom určenej lehote alebo po uplynutí odvolacej lehoty (išlo tu o prípad, keď odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol dôvody, a ani to, čoho sa podaním odvolania domáha).

Vzhľadom aj na prezentovanú ustálenú súdnu prax je dovolací súd názoru, že hoci podané odvolanie žalovaných nemalo všetky náležitosti, a to konkrétne, že neuvádzalo dôvody a ani to, čoho sa podaním odvolania žalovaní domáhali (zmeny alebo zrušenia rozhodnutia), túto neúplnosť bolo možné aj dodatočne odstrániť a doplnením odvolania tak

žalovaní aj urobili. Odvolací súd sa preto nedopustil vady konania, keď sa vecne zaoberal odvolaním žalovaných.

Neobstojí ani tvrdenie dovolateľky, že odvolanie podala neoprávnená osoba, argumentujúc tým, že žalovaných zastupovali advokáti JUDr. J. a JUDr. F.. Ako Najvyšší súd Slovenskej republiky už v liste z 27. októbra 2005 sp. zn. 4 Cdo 198/2005, s ktorým vracal spis za účelom odstránenia okrem iného aj nedostatku doručenia rozhodnutia, uviedol, zástupcom žalovaných s plnomocenstvom pre celé konanie bol advokát JUDr. F. a JUDr. J. bol tzv. substitútom tohto zástupcu (podľa obsahu plnomocenstiev z 8. apríla 2003 a z 10. februára 2005).

Iba pre úplnosť dovolací súd uvádza, že pokiaľ ide o výrok odvolacieho súdu, ktorým v napadnutom rozsudku potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o uložení povinnosti žalovaným zdržať sa terénnych úprav ohrozujúcich nehnuteľnosť žalobkyne, tak proti tejto časti rozsudku by dovolanie žalobkyne nebolo prípustné, keďže žalobkyňa v tejto časti bola úspešnou a tak takýmto rozhodnutím odvolacieho súdu nebola dotknutá na svojich právach (porovnaj R 40/1993). Tento záver rovnako sa vzťahuje aj na výrok odvolacieho rozsudku, ktorý zmenil výrok v rozsudku súdu prvého stupňa o povinnosti žalovaných strpieť vstup žalobkyne na svoj pozemok (svojou podstatou tu ide o potvrdzujúci výrok, ktorý pôvodný výrok v rozsudku súdu prvého stupňa iba doplnil v súlade s návrhom žalobkyne o jej vstup s potrebným počtom pracovníkov). V oboch prípadoch takto chýba podmienka subjektívnej prípustnosti dovolania.

Pokiaľ ide o výrok odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalovaných proti výrokom, ktorými časti nárokov boli vylúčené na samostatné konanie, a proti výroku, ktorým v časti bola žaloba zamietnutá, ako aj pokiaľ ide o výrok odvolacieho súdu, že v ostatnej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a v rozsahu zrušenia vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, tak uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu majú povahu uznesenia (obsiahnutého v napadnutom rozsudku), pričom dovolanie proti nim nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné (porovnaj R 34/1995).

So zreteľom na zistený nesprávny právny názor odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti uznesením zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 4 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

**P o u ě n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 28. augusta 2009**

**JUDr. Jana Bajánková, v. r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková